

mit Skøn mindre. Jeg tror, at dette Stempel har mindre Betydning, end man i Virkeligheden tror.

Dernæst kunde jeg tænke mig, at man i Stedet for nu at indrette en ny Klasse ved hvert eneste Seminarium, som jeg nævnte før, kunde uddanne Eleverne i 3 Aar. Vilde man saa have et fjerde Aar for en vis Del Lærere — jeg har allerede erkendt, at det kan være nødvendigt — kunde man indrette et eller to af de nuværende Seminarier til en Lærerskole for de unge, som havde taget deres Afgangsprøve paa et Seminarium, altsaa en Slags Fortsættelsesseminarium, om man vil, hvor man saa maaske nok skulde lære Sprog og have egentlig Undervisning i Lærergerning, det, man kan kalde Metodik og Teknik, som den væsentligste Del af Arbejdet (*Vilhelm Rasmussen*: Det har man). Man siger, man har det. Det er jeg ikke saa sikker paa, jeg ved ikke, om man har det fuldt ud gennemført ved Lærerhøjskolen. Naa, Forstanderen for Lærerhøjskolen siger, at det har de dér; men det er i alt Fald saadan, at de Lærere, som ønsker at komme dér, maa indgive en Ansøgning, som skal bevilges, for Lærerhøjskolen har gennem mange Aar ikke nær kunnet tage alle dem, som ønskede at komme derind. Derfor kunde jeg tænke mig, at man kunde gaa den her anviste Vej til at give de Lærere, der ønskede det, en videre Uddannelse.

Jeg tror, at man derigennem ogsaa vilde naa noget, som man maaske ikke har haft saa meget Øje for før, nemlig at man vilde kunne give de unge Lærere Undervisning i praktisk Skolegerning. Jeg ved, at man siger, at vi har Uddannelse i praktisk Skolegerning paa Seminarierne; men jeg tror ikke rigtig, at den lykkes af den simple Grund, at de unge, der staar som Elever dér, slet ikke har mødt de Vanskeligheder, de kommer til at møde senere. Derfor er Spørgsmaalet, hvorledes de skal tage fat paa Opgaven, ikke saa brændende hos dem, som det bliver senere. Derfor: hvis vi beholdt den nuværende 3-aarige Uddannelse, hvorefter Lærerne skulde gaa ud og tage fat paa deres Gerning, og saa lod et eller to Seminarier indrette saaledes, at de kunde vende tilbage dertil og faa en praktisk Uddannelse i Skolegerning dér, tror jeg, man vilde imødekomme et Krav hos mange af Lærerne i det praktiske Liv. De erkender, at deres Undervisning i Skolegerning ikke slaar til, ikke fordi den ikke har været god paa Seminarierne, ej heller fordi de ikke har villet modtage den, men fordi Eleverne ikke var modne til at mod-

tage den, fordi de ikke har mødt de Vanskeligheder, som først senere vil komme.

Man naar en Ting endnu derved, som jeg ogsaa vil pege paa. Hvis man lader Eleverne flytte fra det ene Sted til det andet, er der en Mulighed for, at de fik et Udbytte, som de ikke faar, hvis de bliver paa det samme Sted. Lad os tænke os unge Mennesker paa et Seminarium i en afsides Krog af Landet. Er de fra den paagældende Egn og kommer paa Seminariet dér og senere faar Plads derovre, bliver deres Horisont snævrere, end hvis de faar Lov til at skifte og komme paa et andet Sted og se Forholdene dér. Jeg ved, at Folk, der tidligere har beskæftiget sig med dette, har haft Øje for dette Forhold og derfor tænkt sig en Ordning, som maaske ikke absolut giver det, som jeg mener, men dog har noget til fælles med de Tanker, jeg her har fremsat.

Der kunde være forskelligt andet endnu at nævne, men af Hensyn til Tiden skal jeg overspringe en hel Del Enkeltheder, som jeg kunde ønske at omtale. Der er ikke saa faa Ting i Lovforslaget, som ikke synes mig at burde blive staaende absolut, som de staar. Jeg er f. Eks. ikke sikker paa, at Fællesundervisningen er absolut ønskelig alle Vegne. Jeg ved godt, det er Tidens Krav, men alle, der kender lidt til Forholdene, ved ogsaa, at der har været andre Tider, hvor man har stillet sig akkurat modsat. Hvis man lod en Del af Seminarierne være fælles og saa lod nogle være særlig for Kvinder og andre særlig for Mænd, saa tror jeg, man derigennem vilde naa en rigtig og heldig Ordning.

Fagomraadet har jeg omtalt. Jeg vil ganske i Forbigaaende nævne, at man i § 13 er i Færd med at indføre en ny Eksamen, idet de Lærere, der skal være Seminarielærere, skal underkaste sig en særlig Eksamen. Det har man vist ikke noget af i Øjeblikket, men hvad, en Eksamen mere eller mindre, naar man har saa rigeligt i Forvejen, gør maaske mindre! Jeg vil alligevel henstille til Overvejelse, om det nu ogsaa er nødvendigt; jeg synes det ikke, og derfor ønsker jeg heller ikke denne Eksamen.

Gennem hele Lovforslaget gaar der en klar og bevidst Tendens til at fastlægge alt indentor bestemte Rammer, at uniformere det hele under Statens Ledelse. Det skal ikke være nogen Bebrejdelse fra min Side overfor den højtærede Undervisningsminister, naar jeg siger dette, det er jo ikke mere, end hvad man maatte vente fra den Side. Det er Staten, der mere og mere trænger ind ogsaa paa disse Omraader, det er Staten, der træffer Bestemmelse, og derfor er det